

Una breu Història de Sitges

Els primers sitgetans

La presència humana al territori de l'actual terme municipal de Sitges, afavorida per la seva privilegiada situació vora la mar Mediterrània, ja és constatable en èpoques primerenques i ve testimoniada per una mandíbula de neandertal trobada a la Cova del Gegant. Ja de l'època del neolític és destacable el jaciment amb vasos campaniformes de la Cova de St. Llorenç. Dispersos pel tot el terme han estat localitzats diversos jaciments ibèrics i romans, destacant l'extens i cada cop més conegut nucli de poblament situat sota el casc antic de Sitges i la vil·la romana del Vinyet.

«Fins fa pocs dies, quedava manifestació popular anant i tornant lligada a la vil·la. La imatge presenta un moment de la processó organitzada el maig de 1924, amb marxa de la creu fins a la vila pel paratge del Sant Crist de la parroquia de la Mare de Déu».

Primeres referències

Les primeres referències a Sitges i a les seves terres apareixen en pergamins i documentació dels arxius datats en el s. X, època en la qual el comtat de Barcelona s'anà expandint cap al sud. L'any 990 ja apareix esmentat el lloc dit **les Sitges**. Va ser en aquella època, quan encara devien ser visibles les sitges del temps dels ibers i els romans, que es va donar nom a l'indret. Al bell mig de la muntanyeta vora mar on ja hi ha hagut un nucli de població ibèrica i romà s'edificà un castell, al qual tot seguit se li anaren afegint les cases i l'església que donaren inici a l'actual població de Sitges. En la primera meitat del s. XI ja apareix esmentat el **castell de Sitges** territori que en els segles XIV es va vincular a la **Pia Almoïna** de la Seu de Barcelona, que esdevingué senyora feudal de la Vila i dels territoris que tots junts conformen l'actual terme municipal de Sitges.

Sitges medieval

A l'època medieval Sitges ja destacava per ser l'única població arran de mar entre Barcelona i Tarragona i per estar envoltada de muralles. Els seus habitants es dedicaven a banda dels cultius de subsistència a la producció vinícola i al comerç marítim per la mediterrània. Els vins de Sitges es dedicaven al mercat internacional i van tenir nomenada: tant els vins blancs i negres com sobretot el moscatell i la **malvasia**.

A partir del s. XVI, superant les pestes que tant aviat afectat el país, així com les guerres i la pirateria, Sitges va ser de les primeres poblacions a tenir una economia de mercat, basada en l'exportació de vins al nord d'Europa. Sitges comptava amb un estol de vaixells dedicats al comerç que ocupaven pràcticament la meitat de la seva població. En aquella època la creixent força de la vila topava amb les limitacions que imposava a la municipalitat el seu baró feudal. Els successius plets entre una i altra part, la pressió social i l'evolució històrica van anar ampliant mica en mica les competències municipals, que no es consolidaren fins a la dissolució del règim senyorial a principis del s. XIX.

Els intercanvis amb Amèrica

En la segona meitat del s. XVIII Sitges s'obrí al mercat americà i hi exportà els seus vins, fins a arribar a dedicar al cultiu de la vinya -mercès a la construcció de marges de pedra- pràcticament la totalitat de la terra susceptible de ser cultivada. S'establí un important corrent d'emigració cap a Amèrica i bona part dels vaixells es dedicaren al comerç amb aquell continent. Foren molts els sitgetans que establiren comerços i empreses sobretot a **Cuba i Puerto Rico**.

La construcció del ferrocarril en 1881 va significar una important millora de la comunicació terrestre però també la total i definitiva desaparició de la flota local, ja que la comunicació amb Amèrica es concentrà en grans vaixells que sortien del Port de Barcelona. Malgrat la sagnia demogràfica de l'emigració Sitges mantingué la població al voltant dels 3.500 habitants, i el retorn dels **americanos** amb els capitals obtinguts amb els seus establiments comercials comportà un creixement de les indústries del país, que a Sitges es dedicaren al tèxtil i a les sabates, ram que tingué especia importància fins als anys 60 del s. XX.

Els atractius de la vila i els corrents artístics

A la fi del s. XIX Sitges oferia un nucli urbà que s'anava embellint amb les cases dels americanos, un entorn de vinyes i una platja que formava un paisatge que va atraure els pintors de l'anomenada **escola Luminista**. Aquest nucli d'artistes, el paisatge, i l'activitat de les entitats socials i dels seus teatres, foren l'entorn que acollí amb els braços oberts a **Santiago Rusiñol**, fet que el decidí a construir-hi el seu **Cau Ferrat** i a organitzar-hi les Festes Modernistes. A principis del s. XX Sitges es coneixia com una vila culta, cosmopolita, en el seu sí vivien i treballaven escultors, pintors, poetes, compositors i personatges tan polifacètics com **Miquel Utrillo** (enginyer, crític d'art, dinamitzador cultural...), **Joaquim Sunyer** (pintor del Noucentisme), **Antoni Català** (compositor de música sacra i de sardanes), **Josep Carbonell i Gener** (periodista, historiador), **Charles Deering** (industrial i col·leccionista nord-americà que impressionat per la bellesa de Sitges va construir el **Palau Maricel** on hi va instal·lar les seves obres d'art). Però la Guerra Civil espanyola (1936-1939) va interrompre aquesta explosió cultural i d'apertura al món de Sitges.

«La banys de mar comencen a popularitzar-se al voltant de 1890, primer com a platja de salut. Els marjers recomanaven un solista de mar a l'any. El primer negoci de cautes de bany s'instal·la al carrer Carrer el 1891».

Va ser amb l'impuls dels banys de mar i de les segones residències que Sitges va iniciar amb empenta el camí del sector turístic. El creixement urbanístic es manifestà amb l'aparició en 1918 de la ciutat-jardí de **Terramar**, i en la segona meitat del s. XX el turisme de masses, la generalització dels automòbils i la millora de les comunicacions amb Barcelona a través de l'autopista van fer que les urbanitzacions s'estenguessin. Sitges actualment arriba als 27.000 habitants.